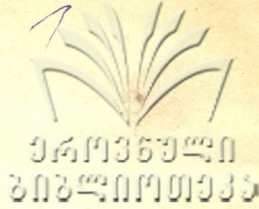

83

სონის საყდრის დავთარი

(47.93)9
კ 21 ს

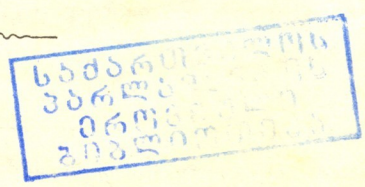
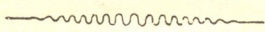
1600 წლის ახლოს დროისა

~~63834~~

К. 24.544
3

გ ა მ თ ც ე მ ა
სარგის კაკაბაძისა.

თ ზ ი ლ ი ს ი

სტამბა ბ. ა. ძილაძისა, ველიამინოვის ქუჩა № 6.

1913

ხონის საყდრის დავთარი ვიზოვე 1909 წელს ქუთაისის გუბერნიის სახელმწიფო ქანებთა მართველობის არქივში და მაშინვე გარდამოწერეთ. ეს ფრად საინტერესო დავთარი დაწერილია ქალაქდზედ ზომით 491×15¹/₂ სანტიმ., თავიც აკლია, ასე რომ პირფანდელი ზომა დავთრის უფრო დიდი იქნებოდა. დაწერილია ლამაზი მე-XVI საუკ. დასასრულის და მე-XVII საუკ. პირველ ნახევრის ხელით. ნიშნად ყოველს სიტყვის შემდეგ იხმარება 3 წერტილი.

დავთარი შედგენილი უნდა იყოს მე-XVI საუკ. დასასრულს ან მე-XVII საუკ. დასაწყისს, ყოველს შემთხვევაში არა უგვიანეს 1621 წლისა, რადგან ის მთლად შეტანილია აფხაზეთის საკათალიკოსო მამულების დავთარში, რომელიც 1621 წელს შედგენილია აფხაზეთის კათალიკოსის, ცაიშელ-ხონელ-ჯუმათელ მთავარეპისკოპოსის მალაქია გურიელის-ძის ბრძანებით და რომელიც მე იმავე წელს ვიზოვე ზემოდ ხსენებულ დაწესებულების არქივში და გარდამოწერეთ კიდევ. ჩემის აზრით ხონის საყდრის დავთრის შედგენა უფრო მე-XVI საუკ. დასასრულს უნდა შეეკუთვნებოდეს.

დავთარი ფრად საინტერესოა საეკლესიო გლეხების მდგომარეობის შესასწავლად 1600 წლის ახლან ხანებში. ჩემს გამოცემაში ნიშნები დედნისა არ დამიტავს, რიცხვის აღსანიშნავად სიტყვების მაკორად, როგორც დედანშია, შესამოკლებლად მე ციფრებს ვხმარებ ყოველი გლეხის გამოსადების აღწერა ჯვართით იწებება და მე ეს ჯვარიც გამოვტოვე. თავი დავთრისა, როგორც მოვიხსენიე, დავარგულია და ნაკლი აღდგენილ იქმნა 1621 წლის საკათალიკოსო დავთრით, რაც მე დიდს ფრხილგებში ჩავსვი. საკათალიკოსო დავთარში რიგი გლეხებისა განსხვავდება თვით ხონის საყდრის დავთარში დაცულ რიგისგან. საკათალიკოსო დავთარში გლეხები მიეყვებიან შემდეგ რიგად: პირველად მოხსენებულია გამოსადები ეფრემიძის, შემდეგ მალაქელიძის, კახეზავიძის (sic), მახარა კობავიძის, ხონიან სანაძის, მამაკულა დვიტაძის (sic), ივანე გოფიძის, გიორგის წიგწივაძის, გუგუას წიგწივაძის, მახარა ლათაძის, მაშინთავადა

ლაითაძისა და სხვა. ხონის საედრის დაუთარში, რომელიც დედანს უნდა წარმადგენდეს, ეურემიძე, მადლაკეაძე და ზოგი მათი მამ-
ეოფი გლეხი მოხსენებულა არა თავში, არამედ შემდეგ. ეს სახსნუ-
ბა ჩემის აზრით იმ ვარკეთილთ, რომ აღბად 1621 წ. ხონის და-
თარი ჯერ შეკრული არ იყო და საკათალიკოსო დაუთარის შემდეგ-
ნელს ცნობები არეულად ჩაუწერია. მე ვცდილობდი აღმედგინა ის
რიგი, რომელიც უნდა ეოფილიყო თვით დედანში. ამიტომ გიორგი
წიფწიავაძის შემდეგ მოვითავსე გუგუჯა წიფწიავაძე, როგორც მისი თ-
ნამოგვარე და ამის შემდეგ დათვია სანაძე. დედანში აქ ზატარა ნა-
ჭერია მიკერებული, დაზიანებული, ასე რომ დაცულია დათვია სანა-
ძის გამოსაღებისაგან მხოლოდ 3 სიტყვა: ერთი გოდორი მკალი,
დანარჩენი აკლია.

წყალობითა და შეწვევითა ღმთა არის წის გის ხონის საყდრისა გამოსავლი შენაწირვისაგან ამ ალაგის ეფისკოპოსს რომ ერგებოდეს ცხვარი, რომელიცა უმურად დარჩებოდეს, ბატონისა არის და რლიცა კრავი უძუძურად არ დარჩებოდეს, დეკანოზისა არის. ასრე ხარი და ხბო; მეფის შეწირულის ხარს და ცხვარს ჩამოის გიორგობის ამალღებამდის, რაჲც შეეწირვის ან ხარი, ან ცხვარი, ან თეთრი, ყვალა ბატონისა არის, გის შმაგის შემოსაწირავი ოთხმოცი თეთრი, 1 პურის ჭამა მარხვისა და 1 კსნილისა, რაჲც მართებოდეს იმრიგად. ანჩის ხატის მსვენებელმან უნდა ორასი თეთრი მოგვაბაროს, 1 მარხვისა, 1 კსნილის პურის ჭამა. იმ საყდრის სახასოს ყმას გარეთად წმიდის გის ხონის შემომავლმან ხუცებმან ოროლი თეთრი, თითო კოკა ღვინო, 1 კოდი ღომი, თვითო შექნილი მქადი, თვითო გოდორი მქადი, თვითო ქათამი; ამის გული-სათვის მთავარ ებისკოპოსსა. ხუთხუთი თეთრი დაედვა. ეპრიანებოდეს თეთრი გარდიხადოს, ეპრიანებოდეს საკმელი მოიტანოს ქორებისკაპოზმან. მესამეს წელიწადს თვითო პურის ჭამა.

მართებს მახარას ლაითაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 თეთრის საყველიერო, 10 მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი, 5 კოდი ცხვილი, მუშაობა, სამეჯინიბო 1 ურემი თივა ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა და მუშაობა.

მართებს მამისთვალას ლაითაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორი თეთრი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 4 ქათამი სამაქრობო, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 თეთრის საყველიერო, 10 მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი,

5 კოდი ცეხილი, მუშაობა, სამეჯინიბო 1 ურემი შეშა და 1 ურემი თივა ან ურიში.

მართებს გიორგა ხურციძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრის სამაჭრობო, 4 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 თეთრის საყველიერო, ერთი ურემი ღომი, 10 კოდი ცეხილი, 24 კოკა მრთელი ღვინო, 1 ურემი თივა სამეჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა და მუშაობა.

მართებს ნასყიდას ხოხობაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 4 ქათამი სამაჭრობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 ურემი ღომი, 5 კოდი ცეხილი, 11 მრთელი კოკა ღვინო, 1 თეთრის საყველიერო, 1 ურემი თივა სამეჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა და მუშაობა.

მართებს მიქელას გოგევას 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო და ერთი ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 4 ქათამი სამაჭრობო, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი 1 თეთრის საყველიერო,] 11 მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი, 5 კოდი ცეხილი, 1 ურემი თივა სამეჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა და მუშაობა.

მართებს [კაცია ფენ]ჩაიშვილსა 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 3 კოკა ღვინო, 2 კოდი ღომი, 2 თეთრი, 4 ქათამი, სამაჭრობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 ურემი ღომი, 7 კოდი ცეხილი, 14 მთელი კოკა ღვინო, 1 თეთრის საყველიერო, 1 ურემი შეშა და ერთი ურემი თივა სამეჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი და მუშაობა.

მართებს მახარას ფენჩაისშვილსა ერთი საკლავი და 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, 4 ქათამი, სამაქრობო [სამი] კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი, ერთის თეთრის საყველიერო, თუთხმეტი მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი, 1 ურემი თივა სამეჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა და მუშაობა.

მართებს მახარას ჭამჭიანიძეს 1 საკლავი და 1 ქათამი, 1 საპურობო, 1 ქათამი, 20 მრთელი ღვინო, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრი, ერთის თეთრის საყველიერო, 1 ურემი ღომი ან ურიში და ან ფეტვი და სამჯინიბო მუშაობა.

მართებს მიდიოდას მებუკეს 1 საკლავი და 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 4 ქათამი სამაქრობო, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, ერთის თეთრის საყველიერო, თექუსმეტი მრთელი კოკა ღვინო, ათი კოდი ცეხვილი ღომი, სამსახური.

მართებს სულმამას მებუკეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 4 ქათამი სამაქრობო, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, ერთის თეთრის საყველიერო, შვიდი მრთელი კოკა ღვინო, ექუსი კოდი (ცეხვილი, სამსახური *).

მართებს კაცია მებუკეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო,

*) განზე სხვა ხელით და მელნით: ზეგარას გარდა მებუ --- რთებს სასვენებლის ანჩისხატის ორი ხვადაგი კარგი ბ --- მასინძლობა ივალანდის წი --- ეს დეკანოზი: და ბატონის. მოხედებს. ყველას უნდა გაუ-მასინძლდეს: ასე: უნდა. ქნას. გიორგი მებუკემ.

ნო, 2 თეთრის, სამი თეთრის საბატკობო და 1 ქათამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 4 ქათამი სამაჭრობო, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, ერთის თეთრის საყველიერო, 10 კოდი ცეხვილი, 20 მრთელი კოკა ღვინო, სამსახური.

მართებს მახიტას ტაბიძეს საკლავი 1, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 10 მთელი ღვინო, 4 კოდი ცეხვილი, სამსახური.

მართებს მიხილიას ტაბიძეს საკლავი 1, ერთი ქათამი, 1 თეთრის ყველი, საპურობო 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი სამაჭრობო, 4 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, ერთის ბიშტის საყველიერო, ათი მრთელი კოკა ღვინო, ოთხი კოდი ცეხვილი, სამსახური.

მართებს გარდევადეს 1 საკლავი, ერთი კოდი ღომი, 1 კოკა ღვინო, 1 ქათამი, 2 ქათამი საპურობო, 1 კოკა ღვინო, 1 კოდი ღომი, 5 კოკა ტკბილი ღვინო, ერთი მრთელი კოკა ღვინო კელონის.

მართებს თალგამაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, 1 საპურობო, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორის თეთრის თევზი, სამი თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თევზი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამაჭრობო 4 ქათამი, ორის თეთრის თევზი, სამი კოდი ღომი, ოთხი მთელი ტკბილი.

მართებს გიგიორგას აბრალეის შვილს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, ორის თეთრის თევზი, 7 კოდი ღომი, რვა მთელი ღვინო და სამსახური.

მართებს ცოტნიას ბახტაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, 1 საპურობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თევზი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თევზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამაჭრობო ოთხი ქათამი, ორის თეთრის თევზი,

სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყველიერო, ათი მრთელი ღვინო, ათი კოდი ცხვილი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, 1 გოდორი სამეჯინიბო მჭადი, მუშაობა.

მართებს გიორგისას ბახტაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყუელი, 1 საპურობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 4 ქათამი სამაჭრობო, ორის თეთრის თევზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 1-ის თეთრის საყველიერო, ათი მრთელი ღვინო, ათი კოდი ღომი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, 1 გოდორი სამეჯინიბო მჭადი და მუშაობა.

მართებს ყუფარაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპურობო 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამაჭრობო ოთხი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყველიერო, 12 მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი, 7 კოდი ცხვილი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, 1 გოდორი სამეჯინიბო მჭადი და მუშაობა.

მართებს ამინადარას კუატუშაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპურობო 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 2 თეთრის თევზი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 20 მრთელი ტკბილი ღვინო, 1 ურემი ღომი, ერთის თეთრის საყველიერო, 1 ერთი ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, 10 კოდი ცხვილი, 1 კალათი სამეჯინიბო მჭადი და მუშაობა.

მართებს ნატრიას ბახტაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი საპურობო და ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამი თეთრი საბატ-

კობო, 1 ქათამი, 1 ურემი ღომი, ერთის თეთრის საყუელიერო, სამჯინიბო ან ურიში და ან მჭადი, მუშაობა.

მართებს ივანას გოფოდეს ორი საკლავი, ორი ქათამი, ორის თეთრის ყუელი, საპურობო ერთის წლის ღორი, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, სამცხ თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრი, სამაჭრობო 4 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრი, ერთი თეთრის საყუელიერო, თექუსმეტი მრთელი კოკა ღვინო, ერთი ურემი ღომი, 10 კოდი ცეხვილი, სამჯინიბო 1 ურემი თივა ან ურიში და ან ფეტვი, 1 ურემი შეშა, მუშაობა.

მართებს გიორგას წივწივადეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყუელი, საპურობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, საბატკობო 3 თეთრი, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 4 ქათამი, სამაჭრობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, ერთის თეთრის საყუელიერო, ათი მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი, 5 კოდი ცეხვილი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, სამჯინიბო ან ურიში და ან ფეტვი, მუშაობა.

[მართებს გუგუვა წივწივადეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, საპურობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 2 თეთრი, 4 ქათამი, სამაჭრობო 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 1 თეთრის საყუელიერო, 10 მრთელი კოკა ღვინო, სამსახური, 5 კოდი ღომი.

მართებს დათვიას სანოდეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყველი, 1 საპურობო, 2 თეთრის თევზი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 3 თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 2 თეთრის თევზი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, სამაჭრობო 4 ქათამი, 2 თეთრის თევზი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 9 მრთელი კოკა ტკბილი ღვინო, 1 ურემი ღომი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, მუშაობა, სამეჯინიბო] 1 გოდორი მჭადი.

მართებს მიხილიას სანოდეს ერთი საკლავი, 1 ქათამი, 1

თეთრის ყუელი, 1 საპურობო, 1 ქათამი, ორი თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 4 ქათამი, სამაჭრობო ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, ექუსი მრთელი ღვინო, ერთი ურემი ღომი, ერთი ურემი შეშა, ერთი ურემი თივა, მუშაობა, ერთი გოდორი სამეჯინიბო მჭადი.

მართებს ივანას სანოდეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყუელი, 1 კარგი საპურობო, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 1 თეთრის თეუზი, 7 მრთელი ღვინო, 5 კოდი ცეხვილი, სამსახური.

მართებს კაკუას სანოდეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყუელი, 1 საპურობო, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, 3 კოდი ღომი, 7 მრთელი ღვინო, ერთი ურემი ღომი, ხუთი კოდი ცეხვილი, ერთის თეთრის საყუელიერო, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, 1 გოდორი სამეჯინიბო მჭადი, მუშაობა.

მართებს ლომინას ყლარტაისშვილსა 2 საკლავი, ორი ქათამი, სამი ქათამი, საპურობო 1 ქათამი სასუქი, 7 მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი, ერთის თეთრის საყუელიერო, 1 გოდორი სამეჯინიბო მჭადი, მუშაობა.

მართებს ეფრემიძეს თუთხმეტი მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი, 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთი თეთრის ყუელი საპურობო და ორი თეთრი, ერთის წლის ღორი, ერთი ქათამი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, მუშაობა, ერთი ურემი შეშა, ერთი ურემი თივა, ან ურიში და ან მჭადი.

მართებს მაღლ[ა]კელიძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპურობოდ მართებს ერთის წლის საკლავი, 1 ქათამ[ი], 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი ყუელისა და კუერცხისათვის, ე[რ]თის თეთრის საყუელიერო,

ათი [მრთ]ელი კოკა ღვინო, ერთი ურემი ღომი, 10 კოდი ცხევილი, საბატკობო სამის თეთრის ბატკი, ერთი ქათამი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, [სა]მაჭრობოდ 4 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრ[ი], 1 ურემი თივა ან ურიში და ან მ[ქ]ადი, ერთი ურემი შეშა, მუშაობა.

მართებს კოპეშავიძეს 1 საკლავი, ერთი ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპ[უ]რობოდ მართებს ერთის წლის ღ[ორ]ი, ერთი ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, სამის თეთრის ბატკი, 1 ქათამი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ორი თეთრი, სამაჭრობოდ 4 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ორი თეთრი, ერთის თეთრის საყუელიერო, 8 კოდი ცხევილი, 10 მრთელი ღვინო.

მართებს მახარას კოპეშავიძეს ერთი საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპურობოდ ერთის წლის ღორი, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი, თუთხმეტი მრთელი კოკა ღვინო, 1 ურემი ღომი, 1-ის თეთრის საყუელიერო, ერთი ურემი შეშა, 1 ურემი თივა ან ურიში და ან მქადი, მუშაობა.

მართებს სანოდეს ხოხონას 1 საკლავი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის ყუელი, ერთის წლის ღორი, საპურობოდ 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 1 თეთრის ყუელი, ერთის თეთრის საყუელიერო, 7 მრთელი კოკა ღვინო, ერთი ურემი ღომი*), ერთი გოდორი ან ურიში და ან ფეტვი, მუშაობა.

მართებს მამაგულას ღვიცაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 1 თეთრის ყუელი, საპურობო 1 წლის ღორი, 1 ქათამი, 3 კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, 2 თეთრი, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, 2 თეთრი, 3 კოდი ღომი, 4 ქათამი სამაჭრობოდ, 3 კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, 2 თეთრი, 5 კოდი ცხევილი, 7 მრთელი ღვინო, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ოთხი ქათამი, სამაჭრობო ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ერთის თეთრის

*) ეს წაშლილია.

ყუელი, 10 მრთელი ღვინო, 10 კოდი ცეხვილი, 1 ურემი თივა და ერთი ურემი შეშა, 1 გოდორი სამეჯინიბო მქადი და მუშაობა.

მართებს გაბრიელს ბახტაძეს საკლავი 1, ქათამი 1, ერთი თეთრის ყუელი, საპურობო 1, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ოთხი ქათამი, სამაქრობო ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, ერთი ურემი შეშა, ერთი ურემი თივა, ათი მრთელი ღვინო, ათი კოდი ცეხვილი და მუშაობა.

მართებს ხუცეს კეთილაძეს საკლავი 1, ქათამი 1, ორი ორი კოკა ღვინო, სამი კოდი ღომი, 4 ქათამი, 10 მრთელი ღვინო, სამსახური.

მართებს ნასყიდას ფარცხელაძეს საკლავი ორი და ქათამი ორი, საპურობო 1, ერთი ქათამი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, თორმეტი მრთელი ღვინო, ერთი ურემი ღომი, მუშაობა, ერთის თეთრის საყუელიერო.

მართებს ხუცესს ქაცარავას საკლავი*) ერთი, ქათამი ერთი, ერთი თეთრის ყუელი, საპურობო ერთი, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ოთხი ქათამი სამაქრობო, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, 10 მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი და მუშაობა (აქ სხვა ხელით ჩამატებულია სამსახური **).

მართებს ქრისტეშისას ქაცარავას საკლავი (ჩამატ. არშის)

*) ეს წაშლილია და სხვა ხელით (იმავე ხელით როგორც არშის მინაწერნი) ჩამატებულია დეკანოზის.

**) არშიაზე სხვა ხელით: [ვი]ნცა ეს აგლიჯოს რისხაუს წმინდა გიორგი და ანჩისხატი პირი ღთისა უძრავი მორე ანჩისხატი სასვენებელი და (?) ღმერთი.

წარწერის სეკციით დეკანოზს) ერთი, ქათამი ერთი, ერთი თეთრის თეუზის ყუელი, ერთი საპურობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, (ათხა*) ქათამი, სამაჭრობო ორრის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, ათა***) მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი და მუშაობა (აქ ჩამატებულია: სამასხარ).

მართებს გამსაჯას ბატაძეს საკლავი 1, ერთი ქათამი, ერთი თეთრის ყუელი, 1 საპურობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამის თეთრის საბატკობო, 1 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, 2 კოკა ღვინო, ოთხი ქათამი სამაჭრობო, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, ათი მრთელი ღვინო, 10 კოდი ცეხვილი, 1 ურემი შეშა, 1 ურემი თივა, მუშაობა და ერთი გოდორი სამეჯინიბო მჰალი.

მართებს ნასყიდას ჩიტის ღულაისშვილსა საკლავი 1, ერთი ქათამი, ერთი თეთრის ყუელი, ერთი საპურობო, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, სამაჭრობო ოთხი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ათი მრთელი ღვინო, 1 ურემი ღომი და მუშაობა.

მართებს ნასყიდას ბახტაძეს საკლავი ერთი, ერთი ქათამი, ერთი თეთრის ყუელი, სამის თეთრის საბატკობო, ერთი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ოთხი ქათამი სამაჭრობო, ორის თეთრის თეუზი, სამი კოდი ღომი, ორი კოკა ღვინო, ერთის თეთრის საყუელიერო, ათი მრთელი ღვინო, ხუთი [კო]დი ცეხვილი, სამსახური.

*) შემდეგ გასწორებულია: ოცი.

**) შემდეგ გასწორებულია: ოცი.

მართებს განანას მებუკეს ხადილი მისის მამულით, ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო, აგრევე მართებს საჯვარმტვირთულო ხადილი, ორი საკლავი, 2 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო. აგრევე მართებს სამარხო ხადილი, ღომი, ღვინო და თეუზი.

მართებს მახარებელს ქუთათელაძეს ხადილი, ორი საკლავი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო. აგრეთვე მართებს სადეკანოზო მახარებელს ხადალი, ორი საკლავი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო*).

მართებს ნასყიდას ბახტაძეს ხადილი, ორი ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს მამისთვალს ბახტაძეს ხადილი, ორი ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს ბასილას ბახტაძეს ხადილი, ორი ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს ნადეკანოზეუს ხადილი, ორი ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს ხოჯონას ძიძიგურს ხადილი, ერთი ღორი, 2 ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყუელი და კუერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს ღანირს მემშვილდისშვილსა საკლავი ერთი, ერთი ქათამი, ყუელი და კუერცხი, ხუთი მრთელი ღვინო, ძღვენი.

მართებს ხუნწს ლიპარიტიანის შემოწირულს კაცებს ჯაველსა და მამფორიას ოროლი საკლავი, ოროლი ქათამი, თვითო ქური ღვინო, შინეთ ჩაჯდომა და მისიმძლობა და სამსახური.

*) ეს სხვა მეღნით და ხელითა შესწორებული. წინანდელი ამოშლილი უნდა იყოს. არა ჩანს.

მართებს ჯანგას ბრელიძეს ხადილი და მიქელაძემ —
ლო და პარტახტი მას აქუს, გლეხი დასახლა.

მართებს კუატიშაძეს 14 თეთრი, 40 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 კოდი ღომი, ორი მენახეურე ღვინო, ორის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

მართებს მამასულას სადრაძეს 14 თეთრი, 25 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 მენახეურე კოკა ღვინო, 2 კოდი ღომი, ორის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

მართებს ზაქარიას სადრაძეს 5 თეთრი, 9 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 კოდი ღომი, ორი მენახეურე ღვინო, ორის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

მართებს ნასყიდას მშაშვიასშვილსა 14 თეთრი, 30 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 მენახეურე ღვინო, 2 კოდი ღომი, 2-ის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

მართებს ივანას მშაშვიასშვილსა 14 თეთრი, 20 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 კოდი ღომი, 2 მენახეურე ღვინო, ორის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

მართებს გიორგას მშაშვიასშვილსა 10 თეთრი, 15 კოკა ღვინო, 3 ქათამი, 2 კოდი ღომი, 2 მენახეურე ღვინო, ერთის თეთრის თეუზი და ყუელი და სამსახური.

აქედან სხვა მეღნით და სეღით:

მართებს ხახუტას სანოძეს ხადილი, 2 ღორი, ორი ქათამი, ორის თეთრის თეუზი, ყველი და კვერცხი, ღომი და ღვინო.

მართებს ივანეს მასორდიას ფანცულეიას ხადილი, ერთი ღორი, ერთი ქათამი, თებზი, ყველი და კვერცხი, შვიდი კოდი ღომი, შვიდი კოკა და ღვინო.

მართებს მამფორიას ორქოშვიას ბახდაძის სეულზედ ხადილი, 1 კარგი ღორი, 1 ქათამი, ერთის თეთრის თებზი, ერთის თეთრის ყველი და კვერცხი, ექუსი კოკა ღვინო, 6 კოდი ღომი და სამსახური.

მართებს კოჩიას კეთილაძეს 1 საკლავი, 1 ქათამი, 4

მრთელი კოკა ღვინო. 1 კოდი ღომი, 5 კვერცი, ^{საკველი}რო, სამსახური.

სხვა მე-XVII საუკუნის ხელათ. ნიშნად იხმარება 2 წერტილი.

მე მთავარებისკობოზს ჩიჯიჯავადეს სუემონს ამიყუნენია და შომიწირავს ეს ბიჭუკა ტაბიძე ცოლშვილითა აღაგითა რისიც მქონებელი არის. აწე ჩმის ცოდვილის სულის საოხად დამიწერია ამ ტბიძისათვის ბეგრად, ნაღდგომევს რომ სულის წმინდის მოსუღვასა მცხურით აღაპს გარდამიხუდიდეს: . დეკანოს ჟამს მიწირვინბეუდეს, ათს კოდს პურს სასეფისკურედ დეკანოს იმ დღეს დეკანს მიაბარებდეს. დეკანოზის მეტი არც სხუსი ხელი შევიდოდეს. რამანც ეფისკოპოზმან და ნასუხვამ ეგ ჩმი ვარიგებული აღაპი და სასეფისკურე პური მოშალოს, რისხაუს დაუსაბამო ღმერთი, წმინდა გიორგი და ანჩის ხატი ჩემდა მუქაფად მორედ მოსლას გვეითხუეს (?) იუდასთანამც დაისარჯების.

43834
K 2454

არც ნადობა, ყანბა არ მართებს.

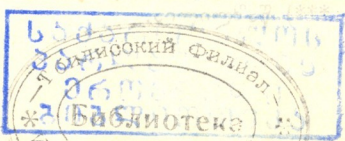
სხვა მე-XVII საუკ. ხელათ, ნიშნად იხმარება 3 წერტილი:

ქ მოვიდა ბატონი მთრებისკობოზი სვიმონ ჩიჯავადე სანავარდოს, ჩვენი სამწყთო შეიქნა. როდისაც ეფისკოპოზი მობძანდებ[ბ]ოდეს, თითოს ზუთხს კორძეები მოსცემდეს. ერთს სენხია, მეორეს მამკა, მესამეს აზნაგებ, მეოთხეს თანდარუხი, მეხუთეს[ს] ამშილაყამ, მექსე ორმა მოსახლემ მიკოლიშვილმა, მეშვიდე უსქუამუჩი, მერვე ხრატუნამ მქელიძემ, მეცხრე გიორგიმ თვალთაძემ, მეთათე ხახუმ ჩიქვანმა, მეთერთმეტე ხუცესმა მქელიძემ. †

ქ მართებს წმიდის გიორგის ბეგარა ნახევარი შამახური სამთელი დათუნას სიმონიძეს და მისს შვილსა და შვილის შვილმა მთვარებისკობოზს უნდა მიაართვას 1 ღორი, 3 კოკა ღვინო, ორი კოდი ღომი, ყველი და კვერცი.

სხვა ხელათ და მეღნით, ნიშნად იხმარება 2 წერტილი.

ო შვიდ წილი უძღვევლო მხნეო მხედარო დიდებუ[ლო]

წმიდაო გიორგი, აჩისა ხატო, პირო ღმრთისაო, მე მოსამი
 შენმან გიორგიმა ჩხეიძემნ, თანმეცდრემნ ჩემნ ცხისათვისა
 ქალმან გულამნ შამოგწირეთ 1 მოსახლე კაცი დათვი ჩიარკ-
 ლე მათსა ცოლსა და შვილით სხვრით ტყით სასაფლაოთ...
 (მოკლე წაგვა). ††

სხვა მე-XVII საუკ. ხელით, ნიშნად 3 წერტილია.

ოი შვიდ წილ უძლევდლო ღვაწლით შემოსილო მხნეო
 და მხედარო წმინდაო გიორგი და ანჩის ხატო პირო მღთისაო,
 მე მოსავამან მეფეთ მეფემან ბატონმა ალექსანდრემ ძემან ჩვენ-
 მა დღეთა ჩვენთა სადღენგრძელოთ გასმარჯვებლოთ და სულ-
 თა ჩვენთა წარსამართებლოთ შემოგწირეთ ხონს ჩხინკელა მი-
 სის ცოლშვილით დათვია სახლკარით... დაიწერა წიგნი და
 სიგელი ესე მეფობისა ჩვენისა აპრილს შვიდს ქრონიკონს სა-
 მას სამოცდა თერთმეტს ხელითა ჩვენითა მდავანის თავაქარას-
 შვილის ხელითა... †

სხვა მე-XVII საუკ. ხელით, ნიშნად 2 წერტილია.

ქ ჩვენ ბატონმა ჯვას მამა და მისმა მოძღვარმა და მის-
 მა მოძღვარმა*) ზებედემ დავსხედით და გიორგი ჩხეიძის შეწი-
 რული გლჳხის საღაპო საქმე გავარიგეთ, ბევრისაგან გავარი-
 გეთ. უნდა მოიტანოს დათვიამ ჩხიკელემ მისის ბევრისაგან 1
 ცხვარი, 5 კოდი ღომი, 4 კოკა ღვინო, ერთის შაურის სან-
 თელი და ერთის შაურის საკმეველი გიორგობისთვის აღების შა-
 ბათს ერთს მღვდელს***) და მთავარს ჟამს აწირვინებდეს, გლა-
 ხებსა და იმ მღდელსა და მთავარს გაუმასიმძღვებოდეს და შენ-
 დობას ათქმევინებდეს, მღდელს ორს შაურსა და ცხვრის ტყავს
 მისცემდეს (სხვრისს***)) მთავარს ერთს შაურს. დამამტკცებელი
 ამისნი ღმერთმან აკურთხნეს.

ხეუულად: 1) ჯვარის მამა (ჯვარია გამოყვანილი).

2) ზებედე.

*) ეს წაშლილია.

**) ეს წაშლილია და შესწორებულია დეკანოზს.

***) წაშლილია.

სხვა ხელით. ნიშნად ორი წერტილია.

....(შემდეგ კრძელ ღვთის მეტეპეკურ წინასიტყვაობის):

...ჩვენ პატრონმან მეფემან არჩილ შემოგწირეთ 2 გლეხი ჩვენ-
და გასამარჯვებელად და სულისა ჩემისა საოხად ხონს კიკანაის
სუანიძის შვილები გიორგი და ხიჭუკაი და მამიკაცი მათის
ოვლშვილით... მართებს ბევარა 5 კოკა ღვინო, 1 საკლავი,
1 ქათამი, 9 კოდი ღომი და სამსახური. ამას გარდა კიდა შე-
მოგვიწირავს მეორე გლეხი კუხს გოგვევი ვაჭარაძე შემომიწი-
რაუს მისის შვილებითა ძმისულითა..... (წყვეა გრძლად) ხეკუ-
ლად: არჩილ.

სხვა მე-XVII საუკუნის ხელით. ნიშნად 3 წერტილია.

... ძველათაც ჩვენი ყოფილა, აწე მე მთავარებისკობოზს
ჩხეიძეს ბასილს ამშკვეთია ბევარა ხოჯონო კეთილადისათვის და
მისს შვილისა და მომავალისათვის და აწე ბევრის მაგიერ და
ღამიც და ღღეთა ჩემთა სადღედგრძელოდ მერმეთ [ს]ლისა
ჩემისა საოხად და აღაპი მცხრით გარდაიხადოს სლისა ჩემისა-
თვის ყოველს შობის მეორე ღღეს დეკანოზს ჟამს აწირვი-
ნებდეს. სასებისკრეთ იმ ღღეს მიაბარებდს ათს კოდს პურს
და ხელოსანს სთეფანეს ხოხონას დაიხვედრებდეს. სხვას ხელი
არავის ქონდეს. რამანცა ეფისკობოზმა ეგ ჩემი გარიგებული
აღაპი და სასებისკრე პური მოშალოს, რისხაუს დაუსაბამო
ღმერთი, წმიდა გიორგი და ანჩისხატი პირი ღმთისა.

მეორე ბოლოდან მაწერიდაა:

თავა აკლავ. ნიშნად 2 წერტილია.

- - საკლავი ერთი - - ეს წიგნი ქორონიკონსა სამას - - [მ] -
ოცდა თექსმეტსა. †

სხვა ხელით. ნიშნად 3 წერტილია, იშვიათად 2.

[ჩუენ] ოვდვილმან და და ფრიად შეცოდებულმან უნარ-
ჩვესმან [ყთა კაც]თა მთავარეთისკოპოზოგათან ჩახიძემ სემ[ან] *)
[ვინე]ბეთ და ვიგულისმოღვინეთ და ვყავით და აღვშენეთ

*) ეს ჩამატებულია იმავე ხელით.

სახლი და პალატებზე და შევადგით და წინ ჩარდაცხადებულ ვაკეთებთ და გარევე დაქცეული იყო და ორი გვერდი გალავანი აღვაშენეთ. აგრევე ნიჟარაძე გარდაგვეკიდა და კაცი დაგვეჭირა და ბევრი ავი და უსამართლო საქმე უყო ჩვენს კაცს. შეგვექანა სახლმოთ და სასამართლო საქმე და შ[ევა]ბით ხახუტა გოგევა და გაგვემ[არჯვა] ბაძანებითა მლთისათა და წმინდის გიორგისათა მეფობასა აღექსანდრე მეფეთ მეფისათა და დაგვანება და კუხს შავალაძე ხატისა და შვილი მისი ხონა და შვილიშვილი და მამავალი ყოველი მისი მისს მამულითა დალაგით, სასა[ფლა]ოთა, სახლკარიოთა, ტყითა, ველითა, შესავალ გამოსავალითა. დავსდევით ბეგარა ღვინო 16 მენახევარე კოკა, ღომი 10 კვახი, ღორი ერთი, ერთის შაურის ყველი და კვერცხი. ამას ბატონს მთვარევისკობოზს მოართმდი და შენდობას გვიბძანებენ. აგარევე ერთს ცხვარს ჩვენის ცოდვილის [სულ]ისათვინ დაკლევდი და დეკანოზი ჟამს გვიწირვინებდ და კაცია დეკანოზისშვილს დაპატიებდნიან და მაურავიც ის იყოს შენი ხახუტას გოგევეს დაპაე კიდვა ერთს ქათამს და ოთხს კოკა ღვინოს ცხვართან დახარჯებდე(წყევა)..... ღთმან შოუღოს მთვარევისკობოზს სვიმონს ამინ უფალო ხვეუდად: სვიმონ მთვარევისკობოზი.

აქ დასმულია ბეჭედი.

ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა